

Deutsche Schule Helsinki

Perusopetuksen oppilaanohjauksen
opetussuunnitelma
Luokat 8 – 9

Deutsche Schule Helsinki
Malminkatu 14
00100 Helsinki

1. August 2016

Johdanto

Helsingin Saksalainen koulu on kohtaamiskoulu, jonka toiminta-ajatus perustuu suomalaiseen ja saksalaiseen kulttuuriin. Näin ollen sekä suomalaisen että saksalaisen koulujärjestelmän erityispiirteet huomioidaan opetuksessa. Suomessa oppilaalla on perusopetuslain mukaan oikeus saada opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta ja oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa ja siten ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntyä. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävä ja tavoitteet

Ohjauksella pyritään edistämään oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että oppilaat pystyvät kehittämään opiskelunvalmiuksiaan, oppimaan oppimisen taitojaan sekä vuorovaikutustaitojaan ja oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjauksen puitteissa pyritään vahvistamaan ja lisäämään niitä tietoja ja taitoja, jotka hänen opintojensa ja elämänsuunnittelunsa kannalta ovat olennaisia, kehittämään oppilaan valmiuksia itsenäiseen ja itseohjautuvaan opiskeluun sekä tukemaan oppilaan onnistumista opetuksen eri vaiheissa ja hänen tehdessään opintojaan koskevia valintoja perusopetuksen aikana ja sen jälkeen. Ohjauksella pyritään edelleen vahvistamaan oppilaan itsetuntemusta, yhteistyötaitoja sekä kykyä itsenäiseen toimintaan, päätöksentekoon sekä vastuunottoon omasta opiskelusta ja omista päätöksistä.

Tämän lisäksi oppilaanohjauksessa on tarkoituksena ohjata oppilasta tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti. Oppilaita ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista. Ohjauksella pyritään luomaan edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Oppilaanohjauksen puitteissa oppilasta kannustetaan kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitojaan sekä löytämään itselleen sopivia ammattialoja. Ohjauksen avulla tuetaan oppilaan taitoja hankkia koulutus- ja työelämä tietoa sekä Suomesta että ulkomailta. Tavoitteena on lisäksi ohjata oppilasta käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.

Ohjauksen järjestäminen ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Alemmillä vuosiluokilla oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjauksesta vastaa pääosin luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä, vahvistetaan kykyä

asettaa itselle tavoitteita sekä arvioida tavoitteiden saavuttamista. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämässä ja edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Ylemmillä vuosiluokilla jokaista oppilasta ohjataan edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvaihtoehtojaan. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Helsingin Saksalaisessa koulussa oppilaat saavat 8. ja 9. luokalla ohjausta oppilaanohjaajan toimesta varsinaisilla oppilaanohjauksen tunneilla. Luokkamuotoisen ohjauksen lisäksi ohjausta annetaan henkilökohtaisesti sekä mahdollisuuksien mukaan pienryhmissä. Ohjausta antavat sekä suomenkielinen että saksankielinen oppilaanohjaaja. Kahdeksannella luokalla oppilaalla on mahdollisuus osallistua joko suomen- tai saksankielisille oppilaanohjauksen tunneille, ja yhdeksännellä luokalla jako ryhmiin tapahtuu lähtökohtaisesti äidinkielen ryhmää perusteena käyttäen.

Perusopetuksen oppilaanohjaaja toimii yhteistyössä monien eri tahojen kanssa: toisen oppilaanohjaajan, luokanvalvojien, muiden opettajien sekä keskiasteen koordinaattorin kanssa. Tämän lisäksi oppilaanohjaaja tekee tiivistä yhteistyötä oppilaiden huoltajien ja oppilashuoltoryhmän kanssa. Vanhemmille tiedotetaan oppilaanohjaukseen kuuluvista asioista sekä järjestetään tarvittaessa erillisiä vanhempainiltoja esimerkiksi ainevalintoihin ja työelämään tutustumiseen liittyen. Huoltajille ja oppilaille järjestetään tarpeen mukaan mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

Koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja voivat olla esimerkiksi työvoimatoimisto ja mahdollisuuksien mukaan ammatinvalintapsykologi. Lisäksi yhteistyötahoina voivat toimia koulun alumnyhdistys sekä erilaiset järjestöt. Yhteistyötä tehdään myös paikallisen työ- ja elinkeinoelämän edustajien kanssa aina kun se on mahdollista.

Ohjauksen keskeiset sisällöt

Oppilaanohjaus 8. luokalla

Oppilaanohjaus on peruskoulun 8. luokalla luokkamuotoista ja/tai mahdollisuuksien mukaan pienryhmissä tapahtuvaa ohjausta. Ohjauksen keskeisiin sisältöihin 8. luokalla kuuluvat muun muassa seuraavat asiat:

- **oppiminen ja opiskelu (S1):** opiskelutaidot sekä oppimaan oppimisen taidot, oppimistyyli, yhteistyötaidot, tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta
- **itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu (S2):** arvot, asenteet, itsetuntemus, itsearviointi
- **opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot (S3):** atk-valmiuksien lisääminen, vuorovaikutus- ja viestintätaidot
- **työelämään tutustuminen (S4):** elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin ja ammatteihin tutustuminen, työelämän tasa-arvokysymykset

Oppilaanohjaus 9. luokalla

Peruskoulun 9. luokalla oppilaanohjaus on sekä luokkamuotoista että henkilökohtaista. Luokkamuotoisessa ohjauksessa käsitellään yleisiä teemoja, kun taas henkilökohtaisessa ohjauksessa pyritään syventymään oppilaiden yksilöllisiin tilanteisiin ja heitä askarruttaviin kysymyksiin. Keskeisiä sisältöjä 9. luokalla ovat seuraavat:

- **opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot (S3):** atk-valmiuksien lisääminen, vuorovaikutus- ja viestintätaidot
- **työelämään tutustuminen (S4):** elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin ja ammatteihin tutustuminen, työelämän tasa-arvokysymykset
- **jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen (S5):** tutustuminen koulutusjärjestelmään, hakeminen toisen asteen opintoihin ja hakuun valmistautuminen

Oppilaanohjauksen keskeiset työtavat

Oppilaanohjauksessa pyritään oppilaslähtöisyyteen ja käytetään eri työtapoja kuhunkin teemaan sopivalla tavalla sekä oppilaiden yksilölliset ja ryhmäkohtaiset tarpeet huomioiden. Oppilasta kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja vastuulliseen työskentelyyn. Ohjausta annetaan luokkamuotoisesti, mahdollisuuksien mukaan erilaisissa pienryhmissä sekä henkilökohtaisesti. Työtapoina opetuksessa käytetään muun muassa ryhmä- ja projektitöitä sekä yksilötyöskentelyä. Ohjauksessa pyritään hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja oppilaita ohjataan erilaisten yhteiskunnan tarjoamien ohjaus- neuvonta- ja tietopalveluiden pariin. Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään ja tehokkaasti hyödyntämään erilaisia tuki- ja ohjauspalveluita. Oppilaanohjauksen puitteissa tehdään myös erilaisia tutustumiskäyntejä sekä vierailuja, joiden tehtävänä on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja.

Työelämään tutustuminen

Oppilaita tutustutetaan työelämään monin eri tavoin. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään sekä työelämän edustajien vierailuja oppitunneilla että tutustumiskäyntejä koulun ulkopuolella. Eri alojen tiedotusmateriaalien käyttö on yksi tapa tutustuttaa oppilaita työelämään. Helsingin Saksalaisen koulun oppilaille tarjotaan mahdollisuuksien mukaan kahdeksannella luokalla tilaisuuksia tutustua työelämään. Kyseeseen voivat tulla esimerkiksi taksvärkkipäivä tai vapaaehtoinen harjoittelu koulun sisällä tai ulkopuolella.

Tämän lisäksi oppilaat suorittavat yhden laajemman työelämään tutustumisen jakson yhdeksännellä luokalla. Jakson käytänteitä valmistellaan oppilaanohjauksen tunneilla ja jakso itsessään toimii pohjana oppilaiden koulutus- ja ammattivalinnoille. Tavoitteena on myös lisätä työn arvostusta oppilaiden keskuudessa ja kannustaa oppilaita hankkimaan uusia tietoja, taitoja ja elämyksiä. Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itsenäisesti, mutta oppilaanohjaaja auttaa tarvittaessa paikan löytämisessä. Tavoitteena on kannustaa oppilasta oma-aloitteisuuteen ja omatoimisuuteen. Työelämään tutustumisen yhteydessä oppilaalla on mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia. Työelämään tutustumista toteutetaan yhdessä muiden oppiaineiden kanssa hyödyntäen niiden oppisisältöjä ja työtapoja.

ATK-taitojen edistäminen

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen on tärkeä taito ja myös oppilaanohjauksen puitteissa oppilailla on mahdollisuus kehittää taitojaan sekä osoittaa osaamistaan. Oppilaanohjauksen puitteissa oppilaille tarjotaan mahdollisuus osoittaa tieto- ja viestintätekninen osaamisensa suorittamalla tietokoneen käytön ajokortti tai sen osasuorituksia. Harjoittelumahdollisuuksia ja kokeita järjestetään sekä oppilaanohjauksen että muiden aineiden opetuksessa.

Oppilaanohjauksen arviointi

Oppilaanohjauksesta annetaan arvosanan sijasta suoritusmerkintä, jonka saaminen edellyttää oppilaalta aktiivista osallistumista ohjaukseen ja sekä TET -jakson suorittamista.

Helsingin Saksalaisen koulun perusopetuksen oppilaanohjauksen kompetenssipohjainen opetussuunnitelma

Kompetenssit luokalla 8 (OPS tavoitteet) Oppilasosaa...	Sisällöt (OPS sisällöt)	Metodit	Laaja-alainen osaaminen	Ainerajat ylittävä toiminta/yhteistyökumppanit
nimetä ja arvioida sosiaalisia kompetensseja: - kyky sopeutua - kyky toimia osana tiimiä - täsmällisyys - luotettavuus - kohteliaisuus - auttamisvalmius Tunnistaa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja (T1, T3, T4, T6, T7, T10)	Työelämään tutustuminen, mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi taksvärkkipäivä tai oma-aloitteisuuteen pohjautuva harjoittelu, jonka järjestämisen tukena toimii oppilaanohjaaja; harjoitteluraportin kirjoittaminen annettujen ohjeiden mukaisesti sekä saadun palautteen käsitteleminen (S2, S3, S4)	Oma-aloitteinen, lyhyehkö työelämään tutustuminen ja siihen valmistautuminen sekä purku	L1, L6, L7	yhteistyökumppaneina harjoittelun suorittamisessa mahdollisuuksien mukaan DSH:n iltapäivätoiminta, Helsingin Saksalainen Seniorikoti, Saksalaisen seurakunnan kuoro
erottaaja kehittää oppimiseen liittyviä kompetensseja (T1, T2, T3)	oppimiseen vaikuttavat tekijät, oppimaan oppimisen taitojen käsittely, opiskelutaidot ja -edellytykset, oppimistyylit ja -strategiat (S1, S2, S3)	luokkamuotoinen ohjaus, yksilöllinen ohjaus	L1, L3	eri aineet

tunnistaa, rakentaa ja vahvistaa itsensä ja vahvistaa itsensä; opiskelun edellytykset ja stressinhallinta (T1, T3, T4, T5)	henkilökohtaisten vahvuuksien, kiinnostuksen kohteiden ja kehittämistarpeiden kartoittaminen, oma-aloitteisen ja suunnitelmallisen työskentelyn edellytysten käsittely sekä ajanhallinta (S1, S2, S3)	testit ja tehtävät Keskustelu opetuksessa	L3	teeman käsittely rinnakkain terveystiedon oppitunneilla, mahdollinen yhteistyökoulupsykologinkanssa
tunnistaa ja kuvailla sekä arvioida erilaisia ammatteja (T3, T4, T6, T7, T10)	vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden tunnistaminen sekä koulussa opiskelevien aineiden merkityksen tunnistaminen eri ammattien näkökulmasta (S3, S4)	projekti: Vanhempien ja/tai lähisukulaisten ammattien ja opintopolkujen kartoittaminen ja esitleminen Mahdollisuuksien mukaan erilaisten muiden ammattien tutustuminen ja niiden esitleminen	L4, L1	ammattien ja yrityksiin tutustuminen yritysvierailujen kautta
tunnistaa ammatinvalintatestejä ja kykenee arvioimaan niitä omasta näkökulmastaan (T3, T4, T6, T7, T9)	AmmatINVALINTATESTEIHIN tutustuminen (S2, S3, S4)	Testit ja tehtävät, keskustelut pienryhmissä ja luokkamuodossa, yksilöllinen ohjaus	L4	

Kehittää tietoisesti tieto- ja viestintäteknologista osaamistaan ja osoittaa osaamistaan (T2, T3, T7)	@-ajokortin osasuoritukset (S1, S3)	Moduulien harjoittelu sekä kokeet	L4, L5	Eri aineet
Kompetenssit luokalla9 (OPStavoitteet) Oppilasosaa...	Sisällöt (OPSsisällöt)	Metodit	Laaja-alainenosaaminen	Ainerajatylittävätoiminta/yhteistyökumppanit
Laatia työhakemuksen liitteineen ja valmistautua työhaastatteluun (T3, T6)	Työhakemuksen ja ansioluettelon laatiminen; avoimiinhakemusvaihtoehtoihin tutustuminen(S3, S4)	Itsenäinen työskentely, tiedonhaku, keskustelut ryhmässä; Työhaastattelutilanteen simulointi rooliharjoituksena Tehtävät, lukupiiri	L1, L3	Yhteistyöeri kieliaineiden opettajien kanssa
Etsiä itsenäisesti häntäkiinnostavia työ- ja TET-paikkoja, arvioida mahdollisuuksiaan realistisesti ja hakea paikkoja (T1, T3, T4, T5, T6, T7, T10)	Hakukoneet, verkkosivut, lisätietojen kysyminen paikan päällä tai puhelimitse, työhaastatteluun valmistautuminen (S1, S3, S4)	Itsenäinen työskentely, keskustelut ryhmässä, henkilökohtainen ohjaus;	L4	Erilaiset yritykset

<p>Löytää, tulkit ja hyödyntää työmarkkinoiden kehitykseen liittyvää informaatiota sekä erilaisia ohjaus- neuvonta- ja tietopalveluita (T6, T7, T9)</p>	<p>Ajankohtaisiin ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluihin sekä medioihin tutustuminen ja niiden kriittinen arvioiminen; työelämä tietouden lisääminen (S2,S3,S4)</p>	<p>Työskentelyyn, pareittain ja pienryhmissä, tehtävät, keskustelu</p>	<p>L3, L4, L5, L6</p>	<p>Erilaiset messu- ja muutkäynnit mahdollisuuksien mukaan; Alumni Forum</p>
<p>Reflektoida ja arvioida henkilökohtaisia työelämäkokemuksiaan (T3, T4)</p>	<p>TET-raportti (S1, S2)</p>	<p>TET-raportin itsenäinen valmistelu ja TET-jakson jälkeen palautteen vastaanottaminen, jakson reflektointi ja itsearviointi</p>	<p>L1</p>	<p>Yhteistyö eri kieliaineiden opettajien kanssa; oppilaan TET-raportti arvioidaan saksan kielen oppituntien puitteissa</p>
<p>Hahmottaa Suomen/Saksankoulutusjärjestelmän pääpiirteissään ja kykenee kuvaamaan ja arvioimaan erilaisia opintopolkuja ja jatko-opintomahdollisuuksia (T8, T9, T10)</p>	<p>Suomen/Saksan koulutusjärjestelmä, toisen asteen koulutusvaihtoehdot sekä korkeakoulutus (S5)</p>	<p>Tehtävät, keskustelut, itsenäinen tiedonhankinta</p>	<p>L4, L5</p>	<p>Eri kieliaineiden opetus, erityisesti saksan kieli, Alumni Forum, mahdolliset tutustumiskäynnit muihin oppilaitoksiin</p>

<p>Kykenee tekemään päätöksiä oman tulevaisuutensa suhteen ja osaa suorittaa haun toisen asteen oppilaitoksiin Suomessa (T4, T5, T7)</p>	<p>Yhteishaku (S5)</p>	<p>Tehtävät, keskustelu, tiedonhankinta;tutustuminen yhteishakuun liittyviin tietopalveluihin sekä haun demoversioon, hakuun liittyvien dokumenttien täyttäminen ja informaationhakeminen;omien tulevaisuuden suunnitelmien arvioiminen ja päätösten tekeminen; keskustelu ryhmissä sekä henkilökohtaiset ohjauskeskustelut; haku, infotilaisuudet</p>	<p>L1, L5</p>	<p>Lukion koordinaattori,kieliaineiden tunnit</p>
<p>Ymmärtää yrittäjyyden perusasiat (T6, T7)</p>	<p>Yrittäjyys (S4)</p>	<p>Tutustuminen yrittäjyyteen mahdollisten yritysvierailujen, verkkomateriaalien, muiden materiaalien, tehtävien sekä keskusteluiden avulla</p>	<p>L6</p>	<p>Mahdollinen yhteistyö paikallisten yrittäjien ja yrittäjäjärjestöjen kanssa</p>
<p>Kehittää tietoisesti tieto- ja viestintäteknologista osaamistaan ja osoittaa osaamistaan (T2, T3, T7)</p>	<p>@-ajokortin osasuoritukset (S1, S3)</p>	<p>Moduulien harjoittelu sekä mahdolliset kokeet</p>	<p>L4, L5</p>	<p>Eri aineet</p>